

Списание „Филология“ днес

Мадлен Данова

Представяме Ви новия 31 брой на списание „Филология“, чието публикуване започва през далечната 1977 и продължава до 1996 г. Негов пръв редактор е проф. Георги Михайлов, като през годините в редакционната колегия влизат видни учени филолози от Факултета по класически и нови филологии като Емил Бонев (секретар), Павел Петков, Павел Петев, Александър Шурбанов, Владимир Филипов, Александър Ничев, Иван Кънчев, Бора Беливанова, Стоян Атанасов, Красимир Манчев, Руска Симеонова, Анна Николова, Екатерина Драганова и др. Статиите, публикувани през тези двадесет години, са разнообразни, разпределени в няколко основни рубрики: „Език, литература, култура“ – включва теоретични и обзорни статии; „Тематични проблеми на филологията“ – статии, посветени на специфични филологически проблеми; „Диалог“ – рубрика, в която се публикуват статии по дискуссионни въпроси, както и критични коментари; „Хроника“ – отразява важни събития от научния живот на Факултета или такива, свързани с юбилеи на именити изследователи, „Книгопис“ – съдържа рецензии и библиографии. Постепенно тези рубрики отпадат, но по същество вътрешното разделение според вида материали остава.

Днес, двадесет години по-късно, след одобрен научен проект се захем да възстановим издаването на това списание на Факултета по класически и нови филологии, без да променяме първоначалната идея на неговите първи издатели. Защо решихме да запазим името и да продължим това дело? Оправдано ли е в края на второто десетилетие на XXI век да продължаваме да говорим за филология в ерата на така наречената дигитална хуманитаристика? Това е въпрос, който едва ли може да бъде изчерпан на няколко страници, но тук бих искала да предложа визията на колектива.

Ако се опитаме да дадем кратко определение на филологията като наука, може би първото име, което бихме споменали, е това на Ерик Ауербах и неговата неостаряваща творба „*Philology and Weltliteratur*“, публикувана през 1952 г. и преведена на английски през 1969 г. от Мари и Едуард Саид. Той пише – „истинската същност на развитието на човечеството през последното хилядолетие е непрекъснатият стремеж към постигане на самоизразява-

не: това е, с което филологията, една историческа дисциплина, се занимава“ (Auerbach 1969: 5). Дефинирана по този начин, филологията се превръща във фундамента, върху който е стъпило цялото човешко развитие, според Ауербах филологическото изучаване на различните лингвистични традиции по света разкрива историята на развитието на човешкия дух, най-добре представено в развитието на различните литературни традиции. И макар че днес перспективата на оценяване на филологическото познание от темпорална, неразривно свързана с историческото развитие на човечеството, се е превърнала в пространствена, опитвайки се да оцени филологията от гледна точка на развитието на глобалния пазар и превръщането на земното кълбо в „равнина“, това по никакъв начин не отменя централното място, което тази дисциплина заема.

Най-ценното в този дебат е непрекъснатото завръщане към идеята за всеобхватността на филологията, нещо, което е и основна характеристика на това списание. Възможността да се съчетаят лингвистичната и литературоведската науки с теорията и практиката на превода и методическите аспекти на изучаване на нови езици превръща самото наименование в метафора на взаимосвързаността на всеки един опит на човечеството да осъществява ефективна комуникация, независимо от хетероглосията, в която живее. Това богатство от гледни точки и възможни изкази ни води в идеята за възстановяването на списание „Филология“.

В настоящия брой заложихме на тематичното и езиковото разнообразие, като избрахме да предоставим по-обширно място на литературоведските материали, които се концентрират върху интересен литературен контекст, португалския, който днес е един от примерите за създаването на „литература-свят“, на литература на „преведените хора [...]“, които предлагат на света стереоскопичен, а не обобщен поглед“, по думите на Салман Рушди. Първите три статии, две от които са на португалски език, задават и редакционната политика на списанието, а именно избягване на хегемонията на английския език и предоставяне на пространство за разгръщане на транснационални литературни светове, които прекрачват отвъд видимия хоризонт. Това предопредели избора и на другите литературоведски материали, които очертават темпорална и пространствена география от Античността до Великата китайска стена и до света на халифите. Жанровото разнообразие на произведенията, които се анализират в шестте статии, също е голямо, представяйки непрестанно променящата се карта на литературните жанрове и конвенции през хилядолетията.

Отделеното място на лингвистичните изследвания е по-малко, но публикуваната статия засяга отново въпросите на хибридикация и трансформация, което е и фокусът на повечето от литературоведските статии в този брой. Езиковедските изследвания ще заемат централно място в следващия брой на списанието, докато първият годишен брой ще остане запазена територия за литературоведските изследвания.

Последната статия в 31 брой е посветена на изучаването на корейски език, което допълнително разширява научната „география“ и добавя интересен поглед към традиционните теории на изучаване на езиците. Специфичният фокус на списанието се дължи на натрупания богат опит в тази област във Факултета по класически и нови филологии, който вярваме ще е ценен и за много други колеги по света.

Традиционно включваме и рецензии на две книги на изявени колеги и информация за проведената през м. май конференция на Факултета, като вярваме, че материалите ще разкрият и други аспекти от научния живот на нашата общност.

Тук бих искала да изразя огромната си благодарност към екипа, който работи за възстановяването на списанието, колегите от Факултета, които са и ядрото на редакционната колегия, както и към всички чуждестранни колеги, които като членове на тази колегия се включиха с ценни съвети и препоръки. Вярвам, че заедно ще успеем да продължим традициите и да отворим път на новото в областта на филологията.

Проф. д-р Мадлен Данова